

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев 6919/2025
05.06.2025. године
Београд

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Татјане Миљуш, председника већа, Јасмине Стаменковић, Марине Милановић, Татјане Матковић Стефановић и Татјане Ђурица, чланова већа, у парници тужиље АА из ..., чији је пуномоћник Силвио Хорват, адвокат у ..., против тужене Републике Србије, коју заступа Државно правобранилаштво, Београд, ради накнаде материјалне штете, одлучујући о ревизији тужене изјављеној против пресуде Вишег суда у Београду Гжрр1 248/22 од 05.12.2024. године, у седници већа одржаној дана 05.06.2025. године, донео је

РЕШЕЊЕ

ДОЗВОЉАВА СЕ одлучивање о ревизији тужене изјављеној против пресуде Вишег суда у Београду Гжрр1 248/22 од 05.12.2024. године, као изузетно дозвољеној.

УКИДАЈУ СЕ пресуда Вишег суда у Београду Гжрр1 248/22 од 05.12.2024. године, осим у одбијајућем делу за тужбени захтев за законску затезну камату у другом ставу изреке и пресуда Првог основног суда у Београду Прр1 бр. 59/21 од 15.06.2022. године у ставу првом и ставу трећем изреке и списи предмета се у том делу враћају првостепеном суду на поновно суђење.

Образложење

Пресудом Првог основног суда у Београду Прр1 бр. 59/21 од 15.06.2022. године, ставом првим изреке, обавезана је тужена да тужиљи због повреде права на суђење у разумном року на име накнаде имовинске штете исплати износ од 76.518,53 динара са законском затезном каматом почев од 17.12.2013. године, па до исплате. Ставом другим изреке, одбијен је као неоснован тужбени захтев у делу потраживања износа од још 5.765,55 динара преко износа досуђеног у ставу првом изреке, а до траженог износа од 82.284,08 динара, са законском затезном каматом од 17.12.2013. године. Ставом трећим изреке, обавезана је тужена да тужиљи исплати трошкове парничног поступка у износу од 87.000,00 динара.

Пресудом Вишег суда у Београду Гжрр1 248/22 од 05.12.2024. године, у ставу првом изреке, одбијена је као неоснована жалба тужене и потврђена је првостепена пресуда у делу става првог изреке којим је обавезана тужена да тужиљи на име накнаде

имовинске штете исплати износ од 76.518,53 динара и у ставу трећем изреке. У ставу другом изреке преиначена је првостепена пресуда у преосталом делу става првог изреке, тако што је обавезана тужена Република Србија да тужиљи АА из ... исплати законску затезну камату на износ од 76.518,53 динара почев од 01.07.2020. године, као дана подношења тужбе, па до исплате, док је у преосталом делу тужбеног захтева за исплату законске затезне камате на износ од 76.518,53 динара и то за период од 17.12.2013. године, закључно са 30.06.2020. године, тужбени захтев одбијен као неоснован. Одбијен је као неоснован захтев тужене за накнаду трошкова другостепеног поступка.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, тужена је изјавила благовремену ревизију, због битне повреде одредаба парничног поступка и погрешне примене материјалног права, с предлогом да се о ревизији одлучи као о изузетно дозвољеној, на основу члана 404. ЗПП, ради уједначавања судске праксе.

Чланом 404. став 1. Закона о парничном поступку – ЗПП („Службени гласник РС“, бр. 72/11 ... 10/23 – др. закон), прописано је да ревизија је изузетно дозвољена због погрешне примене материјалног права и против другостепене пресуде која не би могла да се побија ревизијом, ако је по оцени Врховног касационог суда потребно да се размотре правна питања од општег интереса или правна питања у интересу равноправности грађана, ради уједначавања судске праксе, као и ако је потребно ново тумачење права (посебна ревизија), док је ставом 2. истог члана прописано да о дозвољености и основаности ревизије из става 1. овог члана одлучује Врховни касациони суд у већу од пет судија.

Оцењујући испуњеност услова за изузетну дозвољеност ревизије, Врховни суд налази да је због уједначавања судске праксе, неопходно дозволити ревизију тужене изјављене у складу са одредбом члана 404. Закона о парничном поступку, због чега је одлучено као у ставу првом изреке.

Врховни суд је испитао побијану правноснажну пресуду донету у другом степену, у делу у коме је усвојен тужбени захтев и одлучено о трошковима поступка, по одредбама члана 408. Закона о парничном поступку и закључио да је ревизија основана.

Према утврђеном чињеничном стању, тужиља је бивши радник предузећа „Навип“ и за обављање рада у фабрици није примала зараде, те је њено потраживање настало из радног односа. Над предузећем „Навип“ дана 15.05.2012. године отворен је поступак стечаја, тужиља је пријавила своје потраживање у складу са Законом о стечају и исто јој је признато Закључком Привредног суда у Београду Ст. 268/12 од 17.12.2013. године, али до одлуке по приговору није исплаћено потраживање у целости, већ је дана 23.12.2020. године извршена једна уплата од 7,01% од утврђеног потраживања у трећем исплатном реду која износи 5.765,55 динара, а од укупно признатог потраживања од 82.284,08 динара. Решењем Привредног суда у Београду Р4 Ст. бр. 726/19 од 09.05.2019. године усвојен је приговор предлагача и утврђено је да је предлагачу повређено право на суђење

у разумном року у предмету Привредног суда у Београду Ст. 268/12, те наложено стечајном судији да у року од 4 месеца од дана пријема решења тог суда предузме све неопходне мере и радње које су потребне да би се приступило формирању и уновчавању стечајне масе стечајног дужника. По изјашњењу стечајног управника, „Навип“ а.д. Београд у стечају приватизован је по Закону о својинској трансформацији („Службени гласник“ РС 32/97 и 10/01) решењем број 124-1/200-23 од 02.01.2001. године Министарства за привреду и приватизацију.

На основу утврђеног чињеничног стања, првостепени суд је оценио да је услед утврђене неделотворности стечајног поступка Ст бр. 268/12 који се води пред Привредним судом у Београду тужиљино потраживање није у целости намирено, чиме је повређено право на мирно уживање имовине из чл. 58 Устава Републике Србије и чл. 1 Протокола бр. 1 уз Европску конвенцију за заштиту људских права и основних слобода. Даље образлаже да Република Србија одговара због потпуног или делимичног неизвршења правоснажних и извршних судских одлука, као и одлука у којима су у стечајном поступку утврђена потраживања запослених из радног односа, а која су без њихове кривице остала ненамирена у стечајном поступку, вођеним над стечајним дужником у већински државном или друштвеном власништву, због чега је првостепени суд усвојио тужбени захтев за износ од 76.518,53 динара, док је за преостали износ од 5.765,55 динара са затезном каматом захтев одбијен будући да је тај износ тужиљи исплаћен у стечајном поступку. На досуђени износ 76.518,53 динара, тужиљи је досуђена затезна камата од дана када је тужиљи признато потраживање.

Другостепени суд прихвата разлоге првостепеног суда у погледу постојања правног основа и одговорности тужене за штету која је досуђена тужиљи. Међутим, другостепени суд је става да на износ који представља главно потраживање признато у стечајном поступку, затезна камата даље тече од момента подношења тужбе, а не од дана када је тужиљи признато потраживање, због чега је у том делу другостепени суд преиначио првостепену пресуду и одбио тужбени захтев.

Због погрешне примене материјалног права од стране нижестепених судова, чињенично стање остало је непотпуно утврђено.

Изложено становиште нижестепених судова да је тужена у конкретном случају објективно одговорна за имовинску штету због повреде права на суђење у разумном року и да постоји узрочно – последична веза између рада органа тужене и настале штете тужиоцу, с обзиром да је потраживање тужиље из радног односа настало у време док је стечајни дужник већински био у друштвеној својини, за сада се не може прихватити.

Одредбом члана 31. Закона о заштити права на суђење у разумном року, прописано је да странка може да поднесе тужбу против Републике Србије за накнаду имовинске штете изазване повредом права на суђење у разумном року у року од годину дана од када је стекла право на правично задовољење (став 1.), одговорност Републике Србије за имовинску штету изазвану повредом права на суђење у разумном року је објективна (став

3.). Према Закључку усвојеном на седници Грађанског одељења Врховног касационог суда од 02.11.2018. године и његовом допуном усвојеној на седници Грађанског одељења Врховног касационог суда од 27.09.2019. године, Република Србија одговара за материјалну штету насталу због потпуног или делимичног неизвршења правноснажних и извршних судских одлука, односно у стечају утврђених потраживања запослених из радног односа, која су без њихове кривице остала неизвршена и у поступку стечаја вођеним над стечајним дужником већинским друштвеним или државним капиталом, уз услов да је претходно утврђена повреда права на суђење у разумном року. У погледу стечајних дужника који не спадају у напред наведену категорију, већ се ради о правним лицима која нису основана на бази друштвеног или државног капитала, свакако је нужно утврђивати узрочно-последичну везу између повреде права на суђење у разумном року и ненаплаћеног потраживања, те утврђивати да је управо искључиви разлог немогућности наплате тих потраживања неадекватно поступање суда.

Из утврђеног чињеничног стања произлази да потраживање тужиље јесте из радног односа, али чињеницу да је стечајни дужник „Навип“ АД Београд у време настанка потраживања био у већинском државном односно друштвеном капиталу, нижестепени судови нису разјаснили на сигуран и поуздан начин, имајући у виду да се ради о предузећу које је приватизовано по Закону о својинској трансформацији, решењем Министарства за привреду и приватизацију од 02.01.2001. године. У нижестепеним одлукама се не наводи из ког периода потиче потраживање које је тужилци признато у стечајном поступку, па имајући у виду да је стечајни дужник „Навип“ АД Београд прошао кроз својинску трансформацију, неопходно је утврдити промене у капитали извршеним у периоду настанка предметне обавезе.

У поновном поступку првостепени суд ће, имајући у виду примедбе из овог решења потпуно и правилно утврдити чињенично стање од значаја за правилну примену материјалног права и на несумњив начин утврдити структуру капитала, тј. власничку структуру предузећа „Навип“ а.д. Београд у стечају, односно када је настало предметно потраживање и да ли је тада дужник имао већински друштвени или државни капитал. Пошто утврди наведене чињенице, имаће у виду да у случају да уколико се утврди да у моменту настанка потраживања стечајни дужник није пословао са државним односно друштвеним капиталом, да је нужно доказивање узрочно-последичне везе између повреде права на суђење у разумном року и ненаплаћеног потраживања, те утврђивање да је управо искључиви разлог немогућности наплате тих потраживања неадекватно поступање суда.

Како правилна примена материјалног права зависи од утврђења наведених чињеница, првостепени суд ће у поновном поступку поступити по изнетим примедбама овог суда, правилно и потпуно утврдити чињенично стање, након чега ће правилном применом материјалног права донети правилну и закониту одлуку.

Укинута је и одлука о трошковима парничног поступка, јер иста зависи од коначног исхода парнице.

Из изнетих разлога, одлучено је као у ставу другом изреке, применом члана 416. став 2. ЗПП.

**Председник већа – судија
Татјана Миљун, с.р.**

За тачност отправка
Заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић